

Hallo allemaal! Dit is de 32ste aflevering van Een Beetje Nederlands, de podcast voor mensen die Nederlands leren. Mijn naam is Robin en de aflevering van vandaag gaat over Romeinen in Nederland. De tekst van deze aflevering kan je meelesen op de website van de podcast, www.eenbeetjenederlands.nl.

Deze podcast wordt gesteund door de Vrienden van de Podcast. Heel erg bedankt aan alle donateurs die de afgelopen tijd hebben bijgedragen! Wil je ook Vriend van de Podcast worden? In de shownotes kan je een link vinden met meer informatie.

Nu, door met de podcast!

Ongeveer 2000 jaar geleden reed een van de beroemdste mensen in de wereldgeschiedenis Nederland binnen: Julius Caesar. Rond het jaar 50 voor Christus zou het gebied waar nu België en Nederland liggen veroverd worden door de man die een paar jaar later dictator van het Romeinse Rijk werd. Na de verovering van het gebied door Caesar bleven de Romeinen ruim 500 jaar in het gebied aanwezig, en hebben een grote invloed gehad op de ontwikkeling van het gebied.

Het verhaal van de Romeinen in Nederland draait om de rivier de Rijn. Deze brede en diepe rivier loopt dwars door Nederland naar Duitsland en is een natuurlijke barrière in het landschap. Julius Caesar begon in het jaar 58 voor Christus aan een veroveringstocht in het gebied Gallië. Onder Gallië viel het gebied waar tegenwoordig Noord-Frankrijk, België en Zuid-Nederland liggen. Deze veroveringstochten heten de Gallische oorlogen. In deze oorlogen vochten de Romeinen tegen verschillende stammen die in het gebied woonden. Voordat de Romeinen naar Nederland kwamen, woonden er verschillende Germaanse stammen in het gebied. Dat waren vooral boeren die in kleine dorpjes woonden. De Germanen konden goed vechten, maar niet zo goed als het georganiseerde Romeinse leger. Bij de verovering ging het er bijzonder brutaal toe: er werden hele volken uitgemoord, inclusief vrouwen en kinderen.

We weten dit omdat Julius Caesar zelf een boek heeft geschreven over de Gallische oorlog die hij aangevoerd heeft, de Commentarii de bello Gallico. In dit boek beschrijft hij de stammen waar hij tegen gevochten heeft en de veldslagen die gevoerd zijn. Het boek is de eerste geschreven bron met beschrijvingen van het Nederlandse gebied.

Maar het is nu eerst tijd voor...

De uitdrukking van de week is: Rome is niet in één dag gebouwd. Deze uitdrukking betekent dat sommige dingen meer tijd nodig hebben dan andere. Deze uitdrukking zou je bijvoorbeeld kunnen gebruiken als iemand aan je vraagt waarom je nog geen vloeiend Nederlands spreekt. Je kan dan antwoorden: Rome is ook niet in één dag gebouwd! Sommige dingen hebben meer tijd nodig.

Terug naar de Romeinen. Een paar jaar geleden zijn er vlakbij een kleine plaats in Noord-Brabant resten gevonden van een veldslag, onder andere botresten, zwaarden en een helm. In totaal werden de resten van ongeveer 100 personen gevonden, die uit tijd stammen van de veldslagen van Caesar in Nederland. De onderzoekers denken door de

gevonden resten bewezen te hebben dat Caesar zelf in Nederland is geweest. De resten van de veldslag die gevonden zijn komen overeen met een veldslag die Caesar in zijn boek beschreven heeft.

Caesar beschrijft conflicten met verschillende stammen die in het gebied van België en Nederland woonden, waaronder de Eburonen. De Eburonen woonden tussen de Rijn en de Maas en hun koning heette Ambiorix. Ze mochten in hun gebied blijven wonen, maar ze moesten wel belasting betalen, door een gedeelte van hun voedsel aan de Romeinen te geven. Maar in het jaar 54 voor Christus was de oogst slecht, en de Eburonen weigerden hun graan af te staan. Ze besluiten in opstand te komen tegen de Romeinen. Een leger van de Eburonen lokte een Romeins legioen in een hinderlaag en vermoordde de Romeinse legereenheid volledig. Dit was een zware klap voor de Romeinen en Caesar zelf, vooral voor zijn eer. Bovendien zouden andere Germaanse stammen door de nederlaag kunnen gaan denken dat het Romeinse leger zwak was. Caesar slaat keihard terug: hij krijgt tien legioenen uit Rome, ongeveer 50.000 soldaten, om de opstand neer te slaan. Hier is het leger van Ambiorix niet tegen opgewassen. Dorpen, steden en akkers van de Eburonen worden geplunderd en verbrand, het vee geroofd en de bevolking vermoord of als slaaf verkocht. Het gehele volk van de Eburonen werd uitgeroeid door Caesar's leger, en daarmee had Caesar zijn wraak.

Ambiorix wordt in België gezien als een volksheld, door zijn opstand tegen de Romeinen. Hij werd een nationaal symbool na de onafhankelijkheid van België in 1830. Hij wordt gezien als een rebelse leider en voorvechter van rechtvaardigheid.

Nadat Caesar in het jaar 44 voor Christus vermoord werd in Rome, brak er een burgeroorlog uit in het Romeinse Rijk. Daardoor nam de interesse in de noordelijke grens van het rijk af en werd er geen verdere voortgang geboekt ten noorden van de Rijn door de Romeinen. Jaren later, onder leiding van keizer Augustus, probeerden de Romeinen opnieuw de Rijn over te steken om Noord-Nederland en delen van Duitsland te veroveren. In eerste instantie waren er successen: meerdere Germaanse stammen werden verslagen. Ook de Friezen, waarnaar de huidige Nederlandse provincie Friesland genoemd is, werden verslagen. De Romeinen waren van plan om het gebied tot de Duitse rivier Elbe te veroveren, en dat de nieuwe grens van het keizerrijk te maken. Maar de Romeinen kregen een enorme dreun bij de zogenaamde Slag bij Teutoburgerwoud. Bij een verrassingsaanval door de Germanen kwamen zo'n 18.000 Romeinse soldaten om het leven. Ook de Friezen zouden later terugvechten tegen de Romeinen en daarbij overwinningen halen. De Romeinen trokken zich terug naar het zuiden van de Rijn, dat daarna 400 jaar de grens van het Romeinse Rijk zou zijn.

De grens van het Romeinse Rijk heten de limes in het Latijn. Op verschillende plekken langs de Rijn zijn verdedigingswerken gebouwd door de Romeinen. Er zijn resten gevonden van wachttorens, forten en legerplaatsen in Nederland. In de buurt van waar nu Nijmegen ligt, bouwden de Romeinen een legerkamp waar 12.000 soldaten leefden. Tussen de verdedigingswerken legden de Romeinen wegen aan om zich sneller te kunnen verplaatsen. Naast wegen namen de Romeinen meer mee naar de veroverde gebieden dan de oorspronkelijke inwoners niet kenden. Bekende Romeinse bouwwerken als aquaducten en riool, maar ook kippen, spiegels en dakpannen waren er voor de Romeinen nog niet in dit gebied.

De Romeinen waren ook zeker niet alleen bezig met oorlogvoeren in het gebied rond de Rijn. Het was na de verovering eeuwenlang vredig en rustig langs de rivier, die handig gebruikt kon worden als vervoermiddel voor handelswaren en voorraden voor het leger. De Romeinen hebben op verschillende plekken in Nederland kanalen aangelegd.

Op een aantal plekken in Nederland zijn nog resten uit de Romeinse tijd te zien. Van een aantal steden is zeker dat ze al in de Romeinse tijd bestonden, hoewel altijd in veel kleinere vorm. Nijmegen, Maastricht, Heerlen en Voorburg bestonden al in de Romeinse tijd. In dat soort steden zijn door de Romeinen markten, badhuizen, amfitheaters en tempels gebouwd. Ook werden er luxe villa's neergezet in het gebied, met mozaïeken, muurschilderingen en vloerverwarming.

Op verschillende plekken in Nederland zijn interessante musea waarin opgravingen uit de Romeinse tijd te zien zijn. In het Rijksmuseum van Oudheden in Leiden kan je veel objecten zien uit de Romeinse tijd in Nederland. Ook interessant is het Archeon in Alphen aan de Rijn. Het Archeon is een openluchtmuseum, waar gebouwen die in de Romeinse tijd in Nederland stonden zijn nagebouwd.

De Romeinse tijd in Nederland kwam tot een einde rond het jaar 460 na Christus. Germaanse stammen kwamen massaal de Rijn over en de Romeinen konden geen weerstand bieden. De Romeinen waren weer weg, en Nederland ging de Middeleeuwen in...

Hiermee kom ik aan het einde van deze aflevering van Een Beetje Nederlands. Bedankt voor het luisteren! Ik hoop dat je een beetje Nederlands geleerd hebt en tot de volgende aflevering!